

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: 38—4—90.

„Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta.

Az ipar Hollandiában.

A hollandusokat a világ fennállása óta kiváló kereskedőknek ismerik. Az ipar fejlődése azonban már a gazdasági válság következménye, amely a világ gazdasági egyensúlyát alapjaiban megrendítette. A kereskedelem, hajózás és földművelés mellett az ipar Hollandiában nem játszott lényeges szerepet. Van bár néhány speciális ipari vállalkozása, így vannak hajógyárai, cigarettagyárai, kerékpárgyárai, de olyan férfiak, mint Philips, aki egy eindhoveni kis üzemből világgyárat fejlesztett, csak ritka kivételek. Legjobb példa erre, hogy Hollandiában — nagy autóforgalma, kiváló úthálózata és a még mindig alacsony benzinárak dacára — az autógyártás jelentéktelen fokot ért el. Még ma sem lehet állítani, hogy a hollandusok lelkesednek az iparért. Nemrég jelentette ki a hollandi munkaadók szövetségének elnöke, hogy nem hiszi, hogy új ipari vállalkozások jövedelmezők lehetnének, miután a régieknek is a legnagyobb nehézségekkel kell megküzdeniök. Nem lehet minden további nélkül elfogadni azt az álláspontot, hogy át kell térni az ipari produkcóra, mert a mezőgazdaság terén kedvezőtlen a helyzet. A mezőgazdaság azért nem prosperál, mert a külföldnek vagy nincsen szüksége a hollandi terményekre, vagy képtelen azokat megfizetni. Részben ez a helyzet az ipari produkciónál is, másrésztől exportálni sem lehet az ipari készítményeket, mert magas az árnívójuk. A kormány feladata volna a helyzeten változtatni és az ipari produkció számára kedvezőbb talajt teremteni. Nemcsak a gyárosok gondolkodnak így, hanem a lakosság is, mert az autarkias rendszabályok az életet megdrágították.

Az új gazdasági politika kontingentálást és magas vámokat

hozott Hollandiának. E rendszabályokat eleinte represszáliáknak tervezték a külföld ellen, mely Hollandia kivitelét gátolta, de azokat az ipari üzemeket is védelemben kívánták részesíteni, amelyek a külföldi versenyt különösen megsínylelték. Ez a védelem azonban fokozatosan majdnem az összes ipari készítményekre kiterjedt és ami eleinte csak kivétel volt, általános rendszabállyá vált. A múlt évben már jele mutatkozott annak, hogy ez az ipari védelem új ipari tevékenységnek lett a forrása, azonban a protekcionista periódus kezdetén főleg a külföldiek alapítottak gyárakat. Eleinte olyan cikkek készültek, amelyeket addig Hollandiában nem gyártottak: autógummik, különleges kémiai gyártmányok, stb., később már olyan cikkek is sorra kerültek, amelyek hollandi készítményekkel versenyeztek.

Még eddig statisztikailag nem volt megállapítható, hogy Hollandia iparosodása a legutolsó két év alatt milyen fejlődést ért el,

A kormány legutóbb elhatározta, hogy a külföldiek részéről történő új gyáralapításokat, a hazai ipar védelme szempontjából ellenőrzésnek veti alá.

Maurius Bauer hollandi festőművész kiállítása Budapesten.

Október 24-én igen érdekes kiállítás nyílt meg a „Műterem“ Kossuth Lajos-utca 12. szám alatti helyiségében. A kiállítást a „Magyar Keleti Társaság“ és a Magyar-Holland Társaság együttesen rendezte Maurius *Bauernek*, az elhunyt világhírű hollandi festőművésznek vízfestményeiből és rézkarcaiból. Bauer egyik legalaposabb ismerője és megértője volt a Keletnek. Hosszú időt töltött Indiában, Törökországban, Északafrikában és megragadó nagyvonalúsággal ábrázolta mindazt, amit látott. A kiállítás 104 vízfestményt és 50 rézkarcot mutat be, olyanokat is, amelyek budapesti gyűjtők gyűjteményében is szerepelnek. A kiállítás védnökségét J. G. van *Hoorn*, hollandi követ vállalta.

A hollandi építészet fejlődése.

A „Budapesti Hírlap“-ban Ybl Ervin érdekes és tanulságos cikket írt Hollandiáról, amelyből kiemeljük a hollandi építészetéről szóló részt:

Mérhetetlenül sokat építkeztek az utolsó két évtizedben. Statisztikusok kimutatták, hogy *az utolsó húsz év alatt több ház épült Hollandiában, mint a megelőző évszázadokban együttvéve.* Természetes, hogy így az ország külső képén is a mai ízlés uralkodik. Városok városrészek épültek egy-egy terv szerint téglából, a legszolidabb anyagból; a hollandi architektusok voltak az egész világ modern építészeinek tanítómesterei. Mialatt a többiek háborúskodtak, *ott megteremtették a mai idők építészeti formanyelvét*, így a német, amerikai és egyéb államok modern architektúrája elképzelhetetlen a hollandi előzmények nélkül. Mindenkinek vérebe felszívódott a modern építészet természetessége, csodálkoznak azon, hogy máshol még idejétmult stílusokban is építkezhetnek. Itt nincs meg az ellentét művész és laikus között, mint nálunk, a kettő egyformán érez és gondolkodik, mint a stílussteremtő, szerencsés korszakokban. Egy hollandus hölgy például, aki nyáron nálunk járt és megnézte a szegedi Templom-teret, *elragadtatással nyilatkozott a teret körülfogó egyetemi és szemináriumi épületekről, de csodálkozott a székesegyház idejétmult stílusa, pazar, de kevésbé artisztikus diszítése fölött.* Pedig ez a hölgy nem is volt műértő, csak egy hang az általános, uralkodó véleményből.

Mégsem üt el az új házak képe a régiektől. Már maguk az égetett téglahomlokzatok biztosítják a régebbi épületekkel való összhangot. A hollandus építészek különben sem rideg racionalisták, házaikon mindig van művészi ötlet, romantika. A téglahomlokzatok sem sívárak, mint más országokban a nagy, síma vakolt felületek, amelyeket csak színezéssel lehet élénkíteni. Egyik legújabb alkotásuk, a hágai városi múzeum hatalmas épületcsoportja, Berlagének utolsó munkája, melynek befejezését a nagy építész, a modern architektúra egyik atyja, sajnos, már nem érthette meg. Bár részleteivel nem értünk mindenben egyet, mégis meglepő az a következetesség, mellyel az építés eddigi stílusát a sajátos feladathoz idomította. Az magától értetődik, hogy Berlage és munkatársai tekintettel voltak a muzeológia legújabb eredményeire, különösen a szabályozható világítás és fűtés tekintetében.

Egy holland kereskedő beszámolója Budapestről.

Utrechtből jelentik: Rust C. A. J. rotterdami kereskedő, a hollandi Holland-Magyar Baráti Szövetség: a *Fraternitas* tagja, feleségével és közel kétszázhatvan hollandi látogatóval nemrég Budapesten járt. Látogatásáról a következőkben számol be a szövet-

ség lapjának, a *Hongaarsche Courant*-nak: *A szép Magyarország felejthetetlen benyomást tett rám. Budapest monumentális épületei, fekvése, és szobrai révén minden túlzás nélkül Európa egyik legszebb városának mondható. Múzeumi tele vannak a legszebb és leghíresebb festményekkel. Budapesti látványosságai közé tartozik többek között a nyitott és fedett uszoda, amely mesébe illő. Rózsával és más virágokkal diszített gyönyörű kert közepén sziklával szegélyezett medence, amely néhány méter mély. A medence fenekére világoskék téglákkal van kirakva, benne kristálytisza víz. Gyönyörűség még látni is, hát még benne fürödni. Szórakozás szempontjából is igen változatos Budapest kabaréival, színházaival, mozijai-
val és szórakozó parkjaival. Egy pillanatra sem unatkozik az ember. A lakosság igen kellemes modorú, előzékeny és minden pillanatban kész az idegenek segítségére lenni. Arról is meggyőződtem, hogy Budapest — bár nagyon szenved a válság miatt, — türelmesen és méltóságteljesen viseli a nehéz és gondterhes időket. A cikk végül a legmelegebben ajánlja a Budapestre való utazást.*

Liesbet Sanders dalestje

A Zeneakadémia nagyterme október 23-án emlékezetes művészi siker színhelye volt. *Liesbet Sanders*, a kiváló hollandi dalénekesnő *Koos van de Griend* zongorakiséréte mellett angol, holland, lotharingiai, francia és jiddis népdalokat adott elő. Minden dal előtt kedves, humoros bevezetőt mondott, megmagyarázva a dal tartalmát s esetleges érdekességét. Nagyszerű előadókészsége, nagy közvetlenséggel, szellemmel és elmélyedéssel párosulva, valósággal lenyűgözte a hallgatóságot, amely tomboló tapsokkal ünnepelte a hollandi vendégművésznőt, akiben elsőrendű értéket ismert fel.